

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 21

“นวัตกรรมและการบูรณาการองค์ความรู้ของสหสาขาเพื่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน”

วันที่ 2 มีนาคม 2569

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2
Strategic Leadership of School Administrators Affecting Academic Administration
in Basic Education Institutions in the Secondary Education Service Area Office Bangkok
1, School Cluster 2

สุมน์ ทิพย์มี

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: S67561802027@ssru.ac.th

กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: ganratchakan.le@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มบริหารงานวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน ทั้งหมด 285 คน สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกใน ระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 ได้แก่ ด้านการประเมินผลและการควบคุม และด้านการวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อม สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 ได้ร้อยละ 55.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

คำสำคัญ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The objective of this research. This research aims to study strategic leadership of school administrators affecting academic administration in Basic Education Institutions in the Secondary Education Service Area Office Bangkok 1, School Cluster 2. This is quantitative research using a questionnaire as the tool for collecting data. The sample consisted of 285 participants, including school principals, deputy principals responsible for academic affairs or heads of academic departments, and teachers Institutions in the Secondary Education Service Area Office Bangkok 1, School Cluster 2 year 2025, totaling 285 people. The statistics used were frequency, percentage, mean, and standard deviation, by finding Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis. The results of the study found that: 1) The overall level of strategic leadership of school administrators was at a very high level. 2) The overall level of academic administration in schools was at a very high level. 3) Strategic leadership of school administrators was positively correlated with academic administration at a very high level, with statistical significance at the .01 level and 4) The dimensions of strategic leadership that significantly affected academic administration were evaluation and control and contextual and environmental analysis. These three factors could collectively predict 55.60 percent of the variance in academic administration which was statistically significant at 0.01

Keywords Strategic Leadership, Academic Administration

บทนำ

สภาพการณ์และบริบทสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ทั้งทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเร่งพัฒนาระดับ การศึกษาให้มีคุณภาพ รวมถึงพลิกโฉมกระบวนการเรียนรู้ในประเทศตนให้ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลก ในปัจจุบัน

จะเห็นได้ว่าการบริหารวิชาการเป็นงานที่สำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าและ ทัดเทียมกับอารยประเทศ ด้วยเหตุนี้ ในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีหลักการใน การบริหารงานด้านนี้อย่างทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหาร ในฐานะผู้นำขององค์กรการศึกษาจึงต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่การพัฒนางาน ด้านวิชาการ ซึ่งการวางแผนเชิงกลยุทธ์ไม่ใช่เป็นเพียงกระบวนการวางแผนอย่างมีเหตุผลและครอบคลุม แต่ เป็นความพยายามอย่างไตร่ตรองและมีวินัยเพื่อสร้างการตัดสินใจและการดำเนินการขั้นพื้นฐานที่กำหนดและ ชี้แนะว่าองค์กรคืออะไร แม้ว่าจะงานวิจัยส่วนใหญ่จะชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการวางแผนเชิงกล ยุทธ์กับผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 1” เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และวิเคราะห์ผลที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผลการวิจัยจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 2568 จำนวน 14 แห่ง จำนวน 1,076
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 285 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 607-610)
2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบของตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประกอบด้วย 6 ด้าน 1) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ 2) ด้านสร้างวิสัยทัศน์ 3) ด้านนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 4) ด้านวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 5) ด้านกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ 6) ด้านประเมินผลและการควบคุม
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งได้จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ประเด็น ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การวัดและประเมินผลการเรียน 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การนิเทศการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
3. ขอบเขตเวลา
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินงานวิจัยในปีการศึกษา 2568 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2568 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2569

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2

2. ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 จำนวน 14 โรงเรียน ประชากรจำนวน 1,076 คน

ขั้นที่ 2 หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตาราง เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 285 คน

ขั้นที่ 3 เทียบสัดส่วนจากกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษาทั้งหมด 14 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) จัดทำจดหมายขออนุญาตเข้าไปศึกษาและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
2) ดำเนินการแจกจ่ายแบบสอบถามออนไลน์ให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจำนวน 285 คน ซึ่งประกอบด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษาจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 จำนวน 14 โรงเรียน

4) จัดระเบียบและจำแนกข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้เพื่อเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการแปลความหมายเกณฑ์ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00) มาก (ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50) ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50) น้อย (ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50) น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ด้วยการประมวลผลข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2

แปรตัว	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y	ระดับความสัมพันธ์
X ₁	1.000						.554**	ปานกลาง
X ₂	.762**	1.000					.584**	ปานกลาง
X ₃	.752**	.821**	1.000				.665**	สูง
X ₄	.660**	.765**	.815**	1.000			.681**	สูง
X ₅	.655**	.737**	.771**	.876**	1.000		.612**	สูง
X ₆	.718**	.733**	.827**	.778**	.769**	1.000	.721**	สูง
X	-	-	-	-	-	-	.710**	สูง

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 ทางบวกในระดับสูง เท่ากับ .710 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ($r = 0.554 - 0.721$) เรียงลำดับจากด้านที่มีความสัมพันธ์สูงไปหาต่ำ ได้แก่ x₆ ด้านการประเมินผลและการควบคุม มีความสัมพันธ์ที่ระดับ .721 x₄ ด้านการวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์ที่ระดับ .681 x₃ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ที่ระดับ .665 x₅ ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์ที่ระดับ .612 x₂ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ที่ระดับ .584 x₁ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์ที่ระดับ .554

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2

โมเดล	ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	F	P
1	X ₆	0.721	0.520	306.081	.000
2	X ₆ X ₄	0.746	0.556	176.734	.000

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ x_6 เป็นตัวพยากรณ์ สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 52.00 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ x_4 เข้าไป มีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 55.60 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 3.60

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2

ตัวแปรพยากรณ์	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์				
	b	SE _b	β	t	Sig t
Constant	1.216	0.192		6.339	
ด้านการประเมินผลและการควบคุม (x ₆)	0.412	0.054	.483	7.651	0.000
ด้านการวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อม (x ₄)	0.327	0.068	.305	4.825	0.000

R = .746 R² = .556 Adj R² = .553 SEE = .275 F = 176.734 a = 1.216

จากตารางที่ 3 พบว่า ในการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ x_6 ด้านการประเมินผลและการควบคุม และ x_4 ด้านการวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อม โดยมี ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ .412 และ .327 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ .483 และ .305 โดยตัวแปรทั้งสามร่วมกันพยากรณ์แปรปรวนของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 ได้ร้อยละ 55.60 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการความสัมพันธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 โดยใช้คะแนนดิบ มีดังนี้

$$Y' = a + B_6x_6 + B_4x_4$$

$$= 1.216 + 0.412x_6 + 0.327x_4$$

สมการความสัมพันธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$Z' = \beta_6Z_6 + \beta_4Z_4$$

$$= 0.483Z_6 + 0.305Z_4$$

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 ผู้วิจัยได้พบข้อประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปราย และ นำเสนอดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 อยู่ในระดับมากทั้งหมด 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำต่ำ ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อม 2) ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ 3) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 4) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 5) ด้านการประเมินผลและการควบคุม 6) ด้านการกำหนดกลยุทธ์

2. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำต่ำ ได้แก่ 1) การนิเทศการศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) การวัดและประเมินผลการเรียน

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเมื่อพิจารณา เรียงลำดับจากด้านที่มีความสัมพันธ์สูงไปหาลำต่ำ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการประเมินผลและการควบคุม ด้านการกำหนดกลยุทธ์

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียน 2 สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 55.60 โดยมีตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ จำนวน 2 ตัวแปรได้แก่ ด้านการประเมินผลและการควบคุม และด้านการวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อม ตามลำดับ ซึ่งสามารถอภิปรายได้

4.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและการควบคุมเป็นตัวแปรสำคัญอันดับแรกในสมการพยากรณ์ มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 52.00 แสดงถึงอิทธิพลสูงต่อผลลัพธ์ โดยเป็นกระบวนการกำหนดตัวชี้วัด มาตรฐาน วัดผล และเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงาน เพื่อควบคุมและปรับปรุงกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ

4.2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมเป็นตัวแปรสำคัญในสมการพยากรณ์ มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 55.60 สะท้อนว่าผู้บริหารที่สามารถติดตามวิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกได้อย่างเป็นระบบ จะปรับกลยุทธ์ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ช่วยให้สถานศึกษารู้เท่าทันสภาพแวดล้อมและพัฒนาได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา 6 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์บริบท การกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ การสร้างวิสัยทัศน์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินผลซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ และใช้กำหนดแนวทางนโยบายพัฒนาผู้บริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ผู้บริหารควรวิเคราะห์บริบทสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อวางแผนพัฒนางานวิชาการ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในบริบทพื้นที่อื่น และศึกษาแนวทางเพิ่มเติมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อให้ผู้บริหารนำไปประยุกต์ใช้ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กมล ภูประเสริฐ (2555). *การบริหารงานในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิปส์พับลิเคชั่น

จรุณี แก้วเอี่ยม. (2556). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา: กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

จตุพร สังขวรรณ. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น

ทรงชนะ บุญขวัญ. (2549). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

นพมาศ วรผาบ. (2565). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นฤพร งามอรุณรัตน์ (2566) *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2*